శ్యామల

"ఏవిటి విశేషాలు?"

"ఏ వున్నాయి? నువ్వే చెప్పాలి."—

"అద్సరేకాని, అయితే అయ్యిందిగానీ, మాంచి, గా మంచివాణ్ణి వేసేరేస్"

"మా బాగా చెప్పావు—కరకట్టుగా పోయే కార్యంయిన మనిషి—ఆ మా రాజా."

"అందుకనేగా యీ తిప్పలూ, వూళ్లో పెదసుబ్బ య్యా, వరహాలు, నరసింహాలూ ఒకటే తిట్లు—గాళ్ళకి పడదాయె—మరి—ఎలా కుదురుతుందంట"

"బాగా చెప్పావు—రూలుబిరి తప్పిపోయేవాళ్ళకి యీ మారాజులాటివాళ్ళు మరి ఎలా నచ్చుతారు"

"అవునవును—"

"ఆ, యింకా ఏమ్మి విశేషాలు?"

"ఏ వున్నాయి-అలాపోలేరమ్మగుడి కెళుతున్నా"

"మంచిది-నే కలా గడ్డివాముకి బయల్దేరా"

*   *   *

ఇనస్పెక్టరు ధర్మారావు ఆవూరి కబుర్లకు ముఖ్యకారణమై పోయాడు. ట్రాన్స్ఫర్ అయి ఆ ఊరు వచ్చి పట్టుమని పదిరోజులు కూడా కాలేదు, పదిమందినోట్లోనూ అతని పేరే - అతన్ని గురించి చెప్పుకునేవాళ్లల్లో "అబ్బ—చంపేస్తున్నాడ్రా నాయినా—వచ్చి నాల్నాళ్ళు పొద్దయిందో లేదో—అనుకునేవాళ్ళూ లేకపోలేదు.

*   *   *

అన్ని గడియారాలతోపాటు పోలీసు స్టేషనులో గడియారంకూడా పది గంటలు కొట్టింది ఆ గడియారం గంటలు కొట్టడమేకాక, ధర్మారావు ఏకాగ్రతను కూడా భంగపరచింది ధర్మారావు తల గోక్కుని గడియారంకేసి చూసి, తల దించుకున్నాడు. బరువుగా, దీర్ఘ విశ్వాసాన్ని బయటపెట్టాడు. కుర్చీవెనక్కు నెట్టి లేస్తూ, అంతలోనే కూర్చు న్నాడు. మళ్ళీ మౌనముద్ర ధరించాడు. ఇంతలో గడియారం పెద్దముల్లు మరో పదినిముషాలు ముందుకు నడిచింది.

"మిస్టర్ శంకర్" - అన్నాడు వున్నట్టుండి.

"యస్సార్" అంటూ శంకరం ఉలిక్కిపడి, కుర్చీవెనక్కునెట్టి లేచివచ్చి అతనిముందు నిల బడ్డాడు.

"అల్లా హత్య ఫైలు యిలా పట్టుకు వస్తారా" అన్నాడు తన టేబిలుమీదున్న ఫైళ్ల పక్కకి జరు పుతూ.

"అది హత్య కాదుసార్" అన్నాడు శంకర్ ముఖంమీదికి వీలైనంత చిరునవ్వు తెచ్చు కుంటూ, ధర్మారావు మాట్లాడకుండా తల ఎత్తి

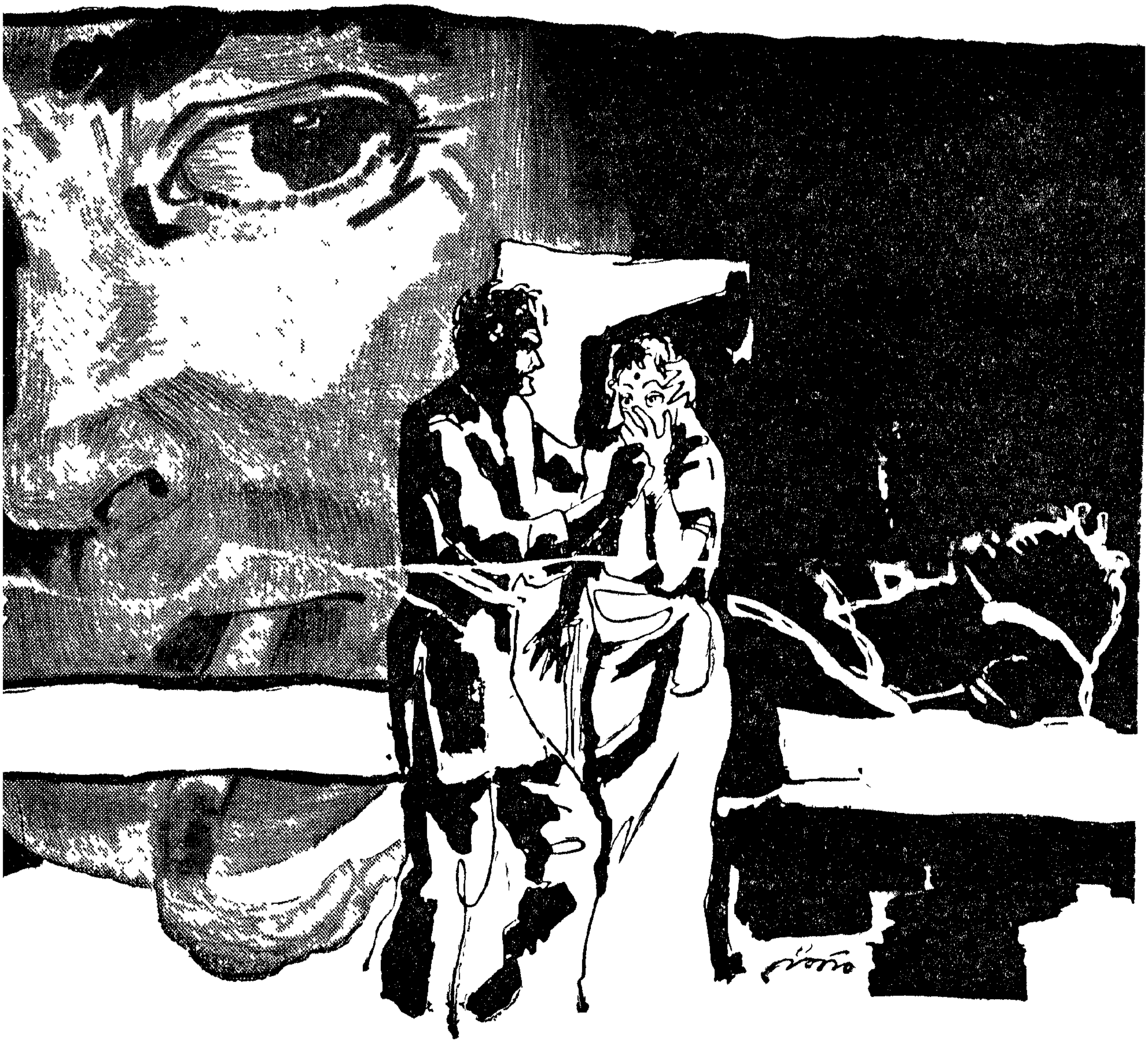

అతనివంక చూశాడు. శంకర్ తల వంచుకుని వెళ్ళి, ఆ ఫైలు పట్టుకువచ్చి, అతని టేబులుమీద పెట్టాడు.

"మిస్టర్ శంకర్—ఇది హత్యకాదని మీరు చెప్పగలరా?" అన్నాడు ధర్మారావు ఫైలు విప్పుతూ. శంకర్ యిబ్బందిగా నవ్వి, బెల్టు సరిచేసుకున్నాడు. ఆనక, "లేదుసార్—దర్యాప్తు చేసి, అలా తేల్చారు—అందుకని అలా అన్నాను నేను" అంటూ తన స్థానం వైపు వెళ్ళాడు.

"అవును—చేయరాని పనులు చేయగలగడం, చేసినవి చెయ్యనట్టు చూపించగలగడం, చెయ్యనివి చేసినట్టు నిరూపించగలగడంలాంటి వింతలు ఒక్క మానవుడే చేయగలడు యీ జగత్తులో" అంటూ ధర్మారావు ఆ ఫైలు పేజీలు తిరగెయ్య సాగాడు

* * *

సాయంకాలం అయ్యింది. పగలల్లా తన కిరణాలతో లోకాన్ని వెలుగులో ముంచివెత్తిన సూర్య భగవానుడు, ఆనాటికి తన కర్తవ్యం నెరవేరిందని, లోకంమీద తీపితో సంచరిస్తున్న తన కిరణాలను లాక్కుని, పడమటి కొండల వెనక్కి పరిగెత్తాడు.

ధర్మారావు స్నానాదులు ముగించి, యింటి ముందు ఆరుబైట మడత కుర్చీలో కూర్చుని, ఆనాటి దినపత్రిక చూసుకుంటున్నాడు. అసలే పల్లెటూరయిన ఆ వూరికి కొంచెం అవతలగా ఆ యిల్లు వుండడంవల్ల ప్రశాంతత ఆ ప్రదేశానికి కొత్త అందం అయ్యింది పత్రిక చూడడం అయిపోయి పక్కనపెట్టి, శూన్యంలోకి చూస్తూ, ఆలోచనా సముద్రంలో అతను మునిగిపోయాడు. అతని బుర్రనిండా ఆలోచనలు సుడులు సుడులుగా తిరగ తారంభించాయి. ఇంతలో బయట కారు ఆగిన శబ్దం అయ్యింది. ధర్మారావు కుర్చీలోంచి ముందుకు వాలి చూస్తూ, "వీరయ్యా ఎవరో యిది" అన్నాడు. జవాను వీరయ్య గమ్మునలేచి, తొంగి చూస్తూ, "రావూ బహద్దురు రామారావుగారండి సార్" అన్నాడు చిన్న గొంతుకతో.

"అంటే ఎవరు? మనింటికేం ...

ఇంతలో ఆ వ్యక్తి కారు దిగి లోపలకు వచ్చాడు. ధర్మారావు యాంత్రికంగా కుర్చీలోంచి లేస్తూ, "కూర్చోండి" అన్నాడు. ఆ వ్యక్తి చిరునవ్వుతో కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. ధర్మారావు సౌంజ్ఞని గ్రహించి జవాను వీరయ్య రెండు కాఫీలు తేడానికి వెళ్ళిపోయాడు.

"ఏం—నన్ను గుర్తుపట్టే లేదన్నమాట—వోరి నీ యిల్లు బంగారంకానూ, అవున్లే—అంత జ్ఞాపకశక్తివుంటే నువ్వీ పోలీసు ఉద్యోగంలో ఎందుకు వుంటావురా?" అంటూ ఆ వ్యక్తి నవ్వాడు.

ధర్మారావు ఆశ్చర్యంగా అతనివంక తేరపాలి చూశాడు. అతని కళ్ళు మెరిశాయి. ముఖంమీద నవ్వు వెలిసింది.

"హ్హా—నువ్వటా—రావు బహద్దురుఅంటే ఎవరో అనుకున్నాను" అన్నాడు కుర్చీకోడుమీద ముక్తాయింపు వేస్తూ.

"హ్హా—అయితే బానే గుర్తున్నానన్నమాట" అన్నాడు రావు బహద్దురు కళ్ళజోడు తీసి, కళ్ళు తుడుచుకుంటూ.

ధర్మారావు పేలవంగా నవ్వాడు- "నిన్ను—నారాయణరావుని గుర్తు వుంచుకోకుండా ఎలా వుంటాను? అన్నం పెట్టిన వాడికన్నా, నోటిదగ్గర అన్నం తీసినవాణ్ణే ఎక్కువ గుర్తుంచుకుంటాము" అన్నాడు.

రావు బహద్దురు మీసాలు సరిచేసుకుని సాభిప్రాయంగా నవ్వాడు. "సర్లే—ఆ పాత గొడవల్నీ—నారాయణరావుని వొదిలై—యిప్పుడు రామారావు—యిది కొత్త గొడవ—ఆ—అన్నట్టు—నువ్వీవూరొచ్చి పదిరోజు లయ్యిందిటకదూ—నేను ఫ్యాక్టరీ పనుల్తో ఊరెళ్ళి మూడు వారా లయ్యింది. ఇవాళ మధ్యాహ్నం వచ్చాను—తీరా వచ్చేసరికల్లా నీ సంగతి తెలిసింది. చూద్దానికి పరిగెట్టు కొచ్చేశాను. వూ—నీ ఆరోగ్యం గ్రటా ఎలా వున్నాయి—" అన్నాడు కుర్చీలో వెనక్కి వాలుతూ.

ధర్మారావు ఆ ప్రశ్నకు సమాధానంగా నిట్టూర్పు విడుస్తూ, "హ్హా—నా ఆరోగ్యం సంగతా—ఆనాడు స్థితిగతులతోపాటు ఆరోగ్యంకూడా దిగజారింది. ఇక పోతే యీ కేన్సరువ్యాధి కొత్తగా వచ్చింది. ఇది నీకు తెలీదు బహుశా—యిదీ యీనాటి నా సంగతి" అన్నాడు.

"ఏమ్టి—కేన్సరా—అశ్రద్ధ ఎందుకలా చేస్తావూ—అలా డేంజరుస్మ—" అన్నాడు రావు బహద్దురు.

"డేంజరు—ఎన్ని డేంజరుల్లోంచి నువ్వు బయట పడలేదు, ఈ ఒక్క డేంజరులోంచీ నేను బయటపడలేనంటావా — పోనీ — మరీ మంచిది" అన్నాడు ధర్మారావు.

ఈలోగా వీరయ్య కాఫీ పట్టుకొచ్చి యిచ్చాడు. కాఫీలు తాగి, మరికొంతసేపు లోకాభిరామాయణ చర్చ అయ్యాక, రావు బహద్దురు రామారావు లేస్తూ, "ఆ—ధర్మం—నే వొస్తానోయ్—రేపలా మా యింటి కోసారి రాకూడదూ—ఏం—" అంటూ బయల్దేరాడు. అతన్ని సాగనంపి, ధర్మారావు లోపలకొచ్చి కుర్చీలోవాలిపోయాడు. అతని మనస్సు కొన్ని సంవత్సరాల వెనక్కి వెళ్ళి జ్ఞాపక శక్తి పుటలు తిరగేసింది

"లోకం—మంచీ—చెడుకీ, తెలుపూ, నలుపుకూ, నానాటికీ భేదం కనుపించకుండా పోతోంది." ఆనాడు నారాయణరావుకీ, ఈనాటి ధర్మారావుకీ ఎంత వ్యత్యాసం? ఆనాడు నారాయణరావు కిరాతకుడు—దేశద్రోహి—ఆత్మద్రోహి, కులద్రోహి .. ఈనాటి రామారావు — రావు బహద్దురు. రావు బహద్దురురామారావు..... .. ."

ధర్మారావు హృదయం భగ్గుమంది. ఆనాటి తనచరిత్ర చలనచిత్రంగా తన కన్నులఎదుట నాట్యం ఆడింది అతని శరీరంలోని, నవనాడులూ కుదించుకుపోయాయి. వేళ్ళు బిగుసుకున్నాయి. కోపంతో పళ్ళు పటపటలాడాయి.

ధ్యేయం

బరువెక్కిన హృదయంతో ఆనాడు భోజనమైనా చేయకుండా, అతను పక్కమీద వాలిపోయాడు. రాత్రంతా నిద్రపట్టక, కళ్ళు మూసినా, తెరిచినా కనుపించే సంఘటనలతో, రాత్రి వెళ్ళబుచ్చాడు.

* * *

"తెల్లవారి ఏడుగంట లయ్యింది "

"ఏడయ్యి—ఏడు గంటలయ్యింది."

కాఫీకని లేచిన ధర్మారావు తిన్నగా యింటికి వచ్చేశాడు. ఆనాటి అతని ప్రవర్తన తోటి, క్రింది తరగతుల ఉద్యోగులను ఆశ్చర్యపరచింది. ఇంటికి వచ్చిన ధర్మారావు బట్టలు మార్చుకుని, కుర్చీలో కూర్చుని సిగరెట్టు వెలిగించాడు. గాలిలోని సిగరెట్టు పొగలా, అతని మనస్సు వేయి మెలికలు తిరి-

దారినపోతున్న ఇద్దరమ్మాయిల కట్టూ, బొట్టూ శాస్త్రిగారికి బొత్తిగా నచ్చలేదు.

"అలాంటి అమ్మాయి మీ భార్య అయిందనుకోండి! లోకం ఏమనుకుంటుంది?" శాస్త్రిగారు పక్కింటి బ్యాంకు గుమాస్తా చంద్రాన్ని అమాయకంగా అడిగారు.

"ఏమంటుందీ! ఆఅమ్మాయి డబ్బునుచూచి పెళ్ళిచేసుకున్నానంటుంది" చంద్రం సమాధానానికి తడుముకోలేదు.

టి. అబద్ధయ్య (శ్రీకాకుళం)

గింది సిగరెట్టు నేలమీద పారేసి, కాలితో నలిపేసి, లేచి, గ్లాసుడు మంచినీళ్ళు తాగాడు. మళ్ళీ వచ్చి కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. అతని మనస్సు గత సంఘటనలలోని ఘటనలను గుర్తుచేయసాగింది.

"అవును—ఆనాడు తను తనవృత్తి నిర్వహణకోసం, నిండు చూలాలుగానున్న తన భార్యనూ—వయసు చెల్లిన తల్లినీ, వయస్సులోవున్న కూతుర్నీ వదిలి—దూరప్రాంతాలకు వెళ్ళవలసి వచ్చింది — ప్రభుత్వాన్ని మోసగించి, రహస్య సేకరణ గావించుచున్న ఒక వ్యక్తిని పట్టుకునేటందుకు తనువరుగు తెత్తవలసి వచ్చింది...... కానీ ఫలితం శూన్యం..... ఇంటికి వచ్చేసరికి..... ......"

".. . .. . ఎవరు? . ..." అంటూ ధర్మారావు ఆలోచనలకు అంతరాయం కలిగిన తలుపు శబ్దాన్ని విని ప్రశ్నిస్తూ, కళ్ళు తుడుచుకుని లేచి, తలుపు తీశాడు.

"నేనే—ఏం? వంట్లో బాగుండలేదా......', అంటూ రామారావు లోపలకు వచ్చాడు. "కూర్చో", అంటూ ధర్మారావు మంచంమీద కూర్చున్నాడు.

"ఏం—అలా వున్నావు—స్టేషను కెళ్ళా—నువ్వు యింటి కెళ్ళావని చెప్తే, ఇలా వచ్చాను—ఏం—" అన్నాడు రామారావు చుట్టపొగ వదులుతూ.

"ఇలా వుండక ఎలా వుంటాను? వంట్లో—అవును వంటికి, లోపలా, బయటాకూడా బాగులేదు—" అన్నాడు ధర్మారావు మంచంమీంచి లేచి వేరే కుర్చీలో కూర్చుంటూ. రామారావు ఆరిపోయిన చుట్ట మరోసారి వెలిగించి, పకపకా నవ్వి, ఆనక చిరునవ్వు నవ్వాడు.

"అబ్బాయ్! నీకూ నాకూ ఎప్పుడు సరిపడింది? నా వుద్దేశ్యాలూ, అభిప్రాయాలూ నీ అభిప్రాయాలతో ఏనాడూ ఏకీభవించలేదు. నా వుద్దేశ్యంలో మనిషి అన్నతర్వాత ఏది మంచి, ఏది పుణ్యం అనే ఆలోచనలతోకన్నా, ఏది లాభదాయకం అనే ఆలోచనతో చెయ్యాలని నా వుద్దేశ్యం—బహుశా నాతో ఏకీభవించనివాళ్ళు చాలామంది వుంటారనుకో — అయితే ఏం—నేను చేసుకున్న మార్గాన్ని అనుసరించి నేను నడచాను. ఫలితం—యీనాడు లక్షాధికారిని. నువ్వు — ప్రభుత్వాన్ని అంటిపెట్టుకుని, ఉయ్యాలలో పసిపిల్లాడులా, పైకీ, కిందకీ ఊగుతున్నావు—నీలో తెగింపులేదు చిన్నప్పటినుంచీ కూడా నువ్వు అంతే —ఆనాడూ — ఏనాడు—అది మన చిన్నతనం—గుర్తుందా—గోటింబిళ్ళ ఆటలో కూడా నువ్వు మోసం చెయ్యలేకపోయేవాడివి. ఫలితం ఏవిటంటావు—ప్రతీఆటలో—నువ్వే ఓడిపొయ్యేవాడివి—ఆనాటి ఆటలే—పెద్దయ్యాక చెయ్యాత లౌతాయి. ఆనాటి పిరికిభావమే నీలో యీనాడు స్థిరమయ్యింది. నేను చూడు—ఆనాడు నామకుణ్ణి—యీనాడు రావు బహద్దురు రామారావుని—నాపేరు చెపితే పెట్రోలు లేని కారయినా చప్పున పదిబారలైనా పోగుతుంది. ఏవంటావ్—" అన్నాడు గాలిలో తను వదలిన పొగవైపు చూస్తూ. ధర్మారావు స్వగతంగా నవ్వుకున్నాడు.

"కానీ—అన్ని ఘోరాతిఘోరాలు చేసిన ప్రతి వ్యక్తి నీలా యింత అదృష్టవంతుడౌతాడంటావా—ఆమాటకి వస్తే—ఇది అదృష్టం అసలు కాదనుకో!—కానీ—నీ వుద్దేశ్యంలో అదృష్టమేగా—ఆనాడు—యీనాటికి సుమారు యిరవై అయిదేళ్ళయ్యి వుంటుందేమో.... ."

"—అవును ఆ మాత్రం అయివుంటుంది—" అన్నాడు రామారావు.

"—అవును—ఆనాడు ప్రభుత్వ దృష్టిలో నువ్వు దేశద్రోహివి ఇటు పరప్రభుత్వాన్ని ప్రతిఘటించి, ఎదురొక్కనే వ్యక్తులకు స్నేహద్రోహివై ఎంతమంది నాశనాలకు కారకుడవయ్యావు—నిన్ను పట్టుకుని, నా ధర్మం నేను నెరవేర్చుకోలేనందువల్ల ప్రభుత్వ దృష్టిలో నేను ద్రోహిగా అనుమానించబడ్డాను. ఫలితం—నాకన్నా ఎక్కువ నీకే తెలిసి వుంటుంది" అంటూ ఆగాడు రామారావు యిదంతా ఒక ఉపన్యాసం విన్నట్టు విని, చప్పగా నవ్వేసి, చప్పున బయటికెళ్ళి, వుమ్మేసి, వచ్చి కూర్చున్నాడు. ధర్మారావు కనుకొలకుల్లో నిలిచి, క్రిందికి రాలేకపోతున్న వేడి కన్నీటి బొట్లను చేత్తో తుడుచుకున్నాడు

ఆనాటి బాతాఖానీ అంతతో ముగిసింది. రామారావును సాగనంపి, ధర్మారావు తన ఆలోచనాప్రపంచంలో మునిగిపొయ్యాడు.

* * *

మర్నాడుకూడా ధర్మారావు యాంత్రికంగా, పరధ్యాన్నంగా వుండడంచూసి, శంకర్ సాహసించి, "ఏమండీ అదోలా వున్నారు" అన్నాడు. ధర్మారావు నవ్వాడు.

"శంకర్‌గారూ—మీకు పూనకం అంటే ఏమిటో తెలుసా"

"తెలుసు సార్" అన్నాడు శంకర్ ఆ ప్రశ్న ఎందుకు అడిగాడో తెలుసుకునేందుకు.

"చెప్పండి" అన్నాడు ధర్మారావు.

"ఒక అమ్మవారుగానీ, మరో దేవుడుగానీ, ఒక మనిషిని ఆవహిస్తారు — అంటారండి. దీన్నే పూనకమంటారు" అన్నాడు.

"అవును—అంటే ఏదో ఒక విషయంలో పూర్తిగా మునగడం అన్నమాట—అంతేకదా! అదే! ఇప్పుడు నేను అదే స్థితిలో వున్నాను. అంటే చచ్చిపోయిన మోహన్ నాకు పూనేడన్నమాట—కానీ — ఇది వేరే రకం పూనకం అవడంవల్ల నేను పూనినవాడిలా మాట్లాడలేకపోతున్నాను — అంతే, తెలిసిందా" అన్నాడు ధర్మారావు అతనివంక చూస్తూ.

"మీరు బలేగా మాట్లాడుతారు సార్" అన్నాడు శంకర్ ఏమనాలో తెలీక.

"బాగా మాట్లాడడమేకాదు, అంతకన్నా బాగా కర్తవ్యం నెరవేరుస్తాననికూడా చెప్పు" అన్నాడు ధర్మారావు అతనిముఖంలోకి చూస్తూ.

శంకర్‌కి ఏమని సమాధానం చెప్పాలో తెలీక, ముఖం ముడుచుకుని కూర్చున్నాడు. మరో పది నిముషాలయ్యింది. ధర్మారావు అతనివంక చూస్తూ, "మిస్టర్ శంకర్—ఒక్కసారి ఇలా వస్తారా" అన్నాడు. శంకర్ గమ్మున కుర్చీలోంచిలేచి అతనివద్దకువెళ్ళి నిలబడ్డాడు.

"కూర్చోండి" అన్నాడు ధర్మారావు. శంకర్ అతని ఎదురుగావున్న కుర్చీలో కూర్చున్నాడు.

"చూడండి, ఒక ప్రశ్న వేస్తాను. చాలా జాగ్రత్తగా ఆలోచించి సమాధానం చెప్పాలి—" అన్నాడు ధర్మారావు అతనివంక చూస్తూ. శంకరం గుడ్లప్పగించి చూస్తూ, తల తాటించాడు.

"ఒక ఊళ్ళో రాముడనే దొంగ, భీముడనే హంతకుడూ వున్నారు. ఆ ఊళ్ళో ఒకే సమయంలో ఒక హత్యా, ఒక దోపిడీ జరిగాయి. రెండూ ఒకే చోట, అంటే ఒకే యింట్లో జరిగాయి. నీకు అనుమానం ఎవరిమీద వుంటుంది. మరొకటి హత్య ధనంకోసమే చెయ్యబడింది. తప్పనిసరి అయి ఆమనిషిని వాళ్ళే చంపాడనుకో—యిప్పుడు చెప్పు—" అన్నాడు ధర్మారావు టేబులుమీద పెన్సిలుతో టక టక లాడిస్తూ.

"ఇంకెవరూ, భీముడే అయివుండాలి" అన్నాడు శంకర్ వెంటనే.

"కానీ రాముడెందుకు హత్యచేసివుండకూడదు" అన్నాడు ధర్మారావు. శంకర్ బుర్ర గోక్కున్నాడు. "అవును—నీ బుర్రకి తోచింది, చెప్పావు. అంతేకదా—ఊం—యిక నువ్వు వెళ్ళవచ్చు—అంతే" అన్నాడు ధర్మారావు కుర్చీని గోడకి జారవేశాడు. శంకర్ కుర్చీ నించి లేచి, తనసీటులో మౌనంగా చతికిలపడ్డాడు.

* * *

ఆ సాయంత్రం యింట్లో వసారాలో కూర్చుని మోహన్ హత్యాకాండనిగురించి ఆలోచిస్తుండగా రావుబహద్దురు వచ్చాడు — వస్తూనే, "ఓరి యిల్లు బంగారంకామా, నీ గుణం పోనిచ్చావు కాదయ్యా ఎన్నిసార్లయినా నేనే రావాలిగానీ నువ్వు మా యింటికి రాకూడదా ఏమిటి" అంటూ కుర్చీలో కూలబడ్డాడు. ధర్మారావు విరాగి లా నవ్వాడు.

"నీయిల్లు బంగారంకామా అన్నకంటే నీ యిల్లు వల్లకాడుకామా అన్నముక్క నాకు వాడితే బావుంటుంది. ఎందుకంటే—ఎలాగా జరిగే పోయిందిగా — ఆమాటకూడా నీ నోటిగుండానే వింటే యిక నేనూ నిశ్చింతగా చచ్చిపోవచ్చు— ఆ—యిక— మీయింటికి రాకూడదా అన్నావు కదూ, వస్తాను. రాకుండా తప్పుతుందా" అన్నాడు రావు బహద్దురువంక చూస్తూ. రావు బహద్దురు చిన్న ముఖం చేసుకుని, కుర్చీలో ఇబ్బందిగా కదిలాడు. అతనిలో మార్పుని గమనించి, ధర్మారావు చిన్నగా నవ్వుకుని, 'ఆ—ఏమిటి విశేషాలు—కులాసావేనా—ఫ్యాక్టరీ ఎలా నడుస్తోంది" అంటూ సంభాషణలోకి దించాడు.

"ఆ—దానికేంలేవోయ్! ఫ్యాక్టరీ బ్రహ్మాండంగా నడుస్తోంది. నీవు ఓసారి మా ఫ్యాక్టరీ చూడ్డానికి రాకూడదా ఏమిటి, ఎటు రమ్మన్నా వస్తా వస్తా నంటావు, రావు—" అన్నాడు ఉత్సాహంగా. ధర్మారావు నవ్వాడు.

"ఏం? ఫ్యాక్టరీలో చట్టవిరుద్ధమైన కార్యాలు ఏమైనా జరుగుతున్నాయా, చెప్పు చెప్పు—యిప్పుడే వస్తాను" అన్నాడు.

"ఛీ ఛీ నీ యిల్లు బంగారంకామా" రావు బహద్దురు పెళ్ళున నవ్వి ఘొల్లున దగ్గి, "నీతో ఏమన్నా పేచీయే—భలేవాడివిలే" అన్నాడు.

"ఇంకా భలేగా వుండబోతున్నా" అన్నాడు ధర్మారావు. రావు బహద్దురు మరోసారి నవ్విపోశాడు. అవక మరికొంత ఏమేమో మాట్లాడుకున్నా ఎవరిదారిన వాళ్ళు పోయారు మిగిలిన ధర్మారావు రావుబహద్దురుని గూర్చి ఆలోచిస్తూ, నిద్రకుపక్రమించాడు ఆరాత్రి.

* * *

నిద్రపట్టక పక్కమీద ఎగిరి కూర్చున్నాడు రావు బహద్దురు. అతని శరీరం ముచ్చెమటలు పోసింది. తలదిక్కున్న స్విచ్చి వేశాడు. హారాయమంటూ వెలుతురు వచ్చేసింది కానీ అతనికి కటిక చీకటిలానే అనిపించింది తువ్వాలుతో ముఖం తుడుచుకుని, లేచి ఫాను వేశాడు "అబ్బ—ఎంత పీడకల?" అనుకున్నాడు. వెంటనే "అది కలా?" అన్న అనుమానం వచ్చింది. నిజమే—అది కలకాదు. జరిగిన విషయమే. అతని శరీరం భయంతో ముడుచుకుపోయి గడగడలాడింది. చప్పునలేచి ఫాను అపుచేశాడు వణుకు తగ్గలేదు. ఇంతలో కరెంటు పోయింది కలలో మిగిలిన భాగం అతని కళ్ళ ఎదుట కనుపించ సాగింది. రామారావు దుప్పటినెత్తినిండా ముసుగుతన్ని పడుకున్నాడు. దుప్పటిమీద వెండితెరమీదలా అదే ఘట్టం—"

"—అది అర్ధరాత్రి—ఒక మనిషి—ఒకయింటి తలుపు తట్టాడు. తలుపు తెరుచుకోలేదు. మళ్ళీ తట్టాడు. చుట్టుపక్కల యిళ్ళన్నీ ప్రశాంతంగా వున్నాయి కొండ లోయల్లోంచి, చెట్లనుంచి కీచురాళ్ళ ధ్వని భయంకరంగా వస్తోంది. వుండుండి వచ్చే గాలి, చెట్ల ఎండుటాకుల మధ్యనుండి పయనించి 'గీ గీ' యన్న ధ్వని వికృతంగా చేస్తోంది—ఆ మనిషి చుట్టూ కలయజూసి, తలుపు మరోసారి తట్టాడు. సమాధానంగా తలుపు తెరుచుకుంది. తెరిచిన ఆడ మనిషి నోటిమీద అతని చెయ్యి బలంగా పడింది. అంతే — ఆ అభాగ్యజీవి లోకంలోకి తొంగిచూడబోతున్న మరో జీవితో నేలరాలిపోయింది—ఆ వ్యక్తి ఆమెకేసి కసిగా చూసి—బయటికి రాబోయి ఒక్క క్షణం తల వంకించి నించున్నాడు—అంతే— మరో నిముషంలో ఆ యింటిలోంచి లేచిన మంటలు ఆ ఊరి ప్రజలను లేపాయి ఆవ్యక్తి ....వా...."

రామారావు కెవ్వున కేకవేస్తూ, దుప్పటిని నిగడతన్ని లేచి కూర్చున్నాడు. ఆ కేకకి నౌకరు పరిగెత్తుకు వచ్చి, "బాబుగారూ" అంటూ తలుపు తట్టడం ప్రారంభించాడు ఆశబ్దానికి రామారావు ఈలోకంలోకి వస్తూ, "ఆ — ఏం" అన్నాడు. జవాను తలుపు తట్టడం ఆపేసి, "బాబుగారూ— ఏదో పెద్ద కేక వినిపించింది—అందుకు—" అన్నాడు ఆపైన ఏమనాలో తెలీక. రామారావు లేచి తలుపు తీస్తూ, "అదే, ఆకేక ఎక్కణ్ణించి వచ్చింది" అన్నాడు. జవాను కొయ్యబారిపోయాడు. తెప్పరిల్లి, "తెలీదుబాబూ" అంటూ నిష్క్రమించాడు. రావుబహద్దురు తలుపు వేసుకుని సిగరెట్టు ముట్టించి పడకకుర్చీలో కూర్చున్నాడు. అతని బుర్రంతా వేడి ఆలోచనలతో నిండిపోయింది. అతని మనోఫలకంమీద ధర్మారావు రూపం చెరగనిరీతిగా హత్తుకుంది.

"ఆ...... ఇక ......మీ ఇంటికి రాకూడదా అన్నావుకదూ—వస్తాను—రాకుండా తప్పుతుందా?" అన్న ధర్మారావు మాటలు అతని చెవులో దేవాలయపు గంటల శబ్దాల్లా రింగురింగున మోగాయి. కోపంతో అతని పళ్ళు భగ్గుమంది. సిగరెట్టుని నేలమీద పడేసి, కాలుతో కసిగా రాశాడు. "ఏమో! ధర్మారావు ......

"మా వారు తాను హరిశ్చంద్రుణ్ణని అందరికీ చెబుతూ ఉంటారు. కొంపతీసి ఆయనకు పిచ్చ ఎత్తలేదు కదా?" ఒక ఇల్లాలు వైద్యుణ్ణి అడిగింది.

"మిమ్మల్ని చంద్రమతీ అని ఆయన పిలవనంతకాలం దిగులు పడకండి." వైద్యుడు ధైర్యం చెప్పాడు.

ఎస్. విఠల్ రావు (గుడివాడ)

ఋణము పొందండి

రెండు స్వంత పూచీలమీద సులభమైన వెలసరివాయిదాలమీద తిరిగి చెల్లింప గలుగుటకు వీలుగా రు. 250/- మొదలు రు. 10,000వరకు ఋణముపొందండి. వివరములకు వ్రాయండి!

KUBER FINANCE (P) LTD, (APW), AMRITSAR

ఉచితము

"లక్ష్మీ కీర్తి" బ్యూటీ చేనేత చీరలు పొందండి. 6 గజముల చీర రు 8/- 2చీరలు రు 15/- 3 చీరలు రు 21/- పోస్టేజీ ఉచితం.

SATISH & CO (A.P.M)
Jama Masjid, Delhi-6.

స్త్రీల ఆరోగ్య సౌభాగ్యములకు

లోధ్ర

కేసరి కుటీరం (ప్రైవేట్) లిమిటెడ్
రాయపేట, మద్రాసు-14.

ఏజంట్లు
సీతారామ జనరల్ స్టోర్సు (ఏజన్సీస్)
విజయవాడ సికిందరాబాదు మధుర బరహంపురం బెంగుళూరు

ధ్యేయం

ధర్మారావు ... ఇంకా భలేగావుండబోతున్నాట్ట— వుండనీ—వుండమను. నాకేం—నేనేనా వుండలేనిది— పీడి స్నేహంకోసం పాకులాడుతున్నాననుకున్నాడా— వెర్రి రాస్కెల్ . .హ ..." అని గాండ్రించి మనస్సుకి ధైర్యం పోగుచేసి యిచ్చి, లైటార్పి పక్క మీద వాలిపోయాడు.

* * *

నిద్రపట్టక ధర్మారావు లేచి కూర్చుని మళ్ళా, మళ్ళా మళ్ళీ మోహన్ హత్యనిగూర్చి ఆలోచించ నారంభించాడు

* * *

అమర్నాటి సాయంత్రం రావుబహద్దురు బయల్దేరబోతుండగానే ధర్మారావు వచ్చాడు. వస్తూనే "ఎక్కడికీ బయల్దేరావు—నే నెదురొస్తున్నా—ఫలితంలో సగం నాది" అన్నాడు నవ్వుతూ. ఆ నవ్వుతో తనపాలుకూడా రామారావు కలిపాడు. ఇద్దరూ చెరో సోఫాలో కూర్చున్నారు. రామారావు నౌకర్ని పిలిచి, కేక్‌లూ, అవీ తన రూములోంచి తెప్పించి, "రాక రాక వచ్చావు ఏవిటి విస్కీ ఒడు లైనా .... ఇవన్నీ తినాల్సిందే" అంటూ కూర్చున్నాడు. ధర్మారావు నవ్వుతూ విందారగించి, పానీయాలు సేవించి, సిగరెట్టు ముట్టించి, సోఫాలో వెనక్కు వాలాడు. రామారావు పైప్ వెలిగిస్తూ, "ఆ, ఏవిటి విశేషాలు—ధర్మం" అన్నాడు.

"నీ ధర్మమాని, ఏవీ లేవు" అన్నాడు ధర్మారావు

"ఆ—నీ ఉద్యోగం ఎలా వుంది. అన్నట్టు నువ్వు ఆరోగ్యంవిషయంలో అశ్రద్ధ ఎక్కువగా చేయకు— నా మాట విను" అన్నాడు.

"ఆ—ఏవి ఆరోగ్యం — ఇవతల ఆవెధవకేసు నా ప్రాణాలు తోడేస్తోంది. దానికన్నా ఈ రోగమే నయం—" అన్నాడు ధర్మారావు.

"ఏహత్య?—ఆ మోహన్రావుదేనా—పాపం. అది, ఏదో ప్రమాదమని తోసేశారుకానీ—అసలు అతనికి అలాటి ప్రమాదం సంభవించే అవకాశం ఎందుకు కలిగింది ఆ వైపు ఎందుకు వెళ్ళాడు అన్న ధోరణి లేదే! ఏవిటో—" అన్నాడు రామారావు సాభిప్రాయంగా.

"మోహన్ని అసలు నువ్వెరుగుదువా—అతను ఎలాటి వాడూ — కొంచెం చెప్పవయ్యా — ఈ కేసులో ఓపక్కకివస్తే — చచ్చేలోపున ఓపని చేసినవాడినన్నా అవుతాను" అన్నాడు ధర్మారావు

రావుబహద్దురు సోఫాలో వెనక్కువాలి, కాళ్ళు మెలిక వేసుకుని ప్రారంభించాడు.

"విను .."

"ఊ !"

"మోహన్—చాలా అందగాడు. అతని పేరు అతని రూపానికన్నా కొంచెం తక్కువే అనుకో— మనిషి భారీ—అంటే, నా అంత ఎత్తు వుంటాడు. ఇక్కడికి నూటయాభై మైళ్ళ దూరంలో పోనీ— రెండు వందలనుకో— ఓ ఊరుంది. ఆ ఊళ్లో వుండేవాడు, మోటారుసైకిలుమీద తరుచు అన్ని ఊళ్ళూ తిరుగుతుండేవాడు ఇకపోతే అతనికి ఎవరైనా స్నేహితులే—అంటే లెక్కలేదన్నమాట— అప్పుడప్పుడు నా దగ్గరకి డబ్బుకి వస్తూవుండే వాడు. పోనీ యీ తిప్పలెందుకూ, నా ఫ్యాక్టరీలో ఏదో ఉద్యోగం యిస్తానంటే నవ్వేశాడు—అంటే—అతనికి ఏ పన్నీ అంటిపెట్టుకుని వుండాలన్న కోరిక లేదేమో మరి—యిది ఆ మధ్యన ఏదో పెళ్ళాడబోతున్నానని ఓపంద పట్టికెళ్ళాడు—నెలతిరిగిందో లేదో అంతే— చచ్చూరుకున్నాడు—నయమే—యింకా ఆ మూడు ముళ్ళవేసి, ఆపిల్లమెడకి యింకో ముడి కూడా వేసి వుండును. ఆ పిల్ల అదృష్టవంతురాలు. పడబోయే ముడులన్నీ తప్పించుకుంది" అంటూ కథని ఆపి, ధర్మారావువంక చూస్తూ, "ఇదబ్బాయ్! అతని సంగతి — ఏమైనా పనికొస్తే ఉపయోగించుకో" అంటూ ఆగాడు.

"అంటే మోహన్ నీకు చాలా ఋణపడ్డాడా?" అన్నాడు ధర్మారావు రామారావు కాళ్ళ మెలికతీసి నిటారుగా కూర్చుని కళ్ళజోడు తీసి, తుడుస్తూ "ఆ—ఏదో కొద్ది మొత్తం—అయినా నాకేం లెక్క— ఇదంతా చవటోడ్చిన దేవిటీ—ఆహా— మన్లో మన మాట. ఆమాటకొస్తే—నీకు తెలియదేవిటీ— అద్సరే—ఏం— ఆ మొత్తంకోసం చంపేనని నీ అనుమానమా?" అన్నాడు గుక్కతిప్పుకోకుండా.

ధర్మారావు తలవంకించాడు

"ధనమూల మిదం జగత్" అన్నారు—అయినా అంత చిన్నకారణానికి నువ్వు ఒకణ్ణి హత్యచెయ్యవుగా— ఒహవేళ చేసినా, నిన్నందులో యిరికించినా, తప్పుకో లేని వాడవు కాదుగా."

"రామారావు రాళ్ళు దొర్లించినట్టు నవ్వాడు. "బాగా చెప్పావు—ఆ హత్య నామీదకు తొయ్యాలేగాని, యిదిగో—యిలా యిలా తప్పించుకోలెను!" అంటూ చిటికలువేసి చూపించాడు ఆనక మళ్ళీ వెకటి నవ్వు నవ్వి నిరూపించాడు. ధర్మారావు నవ్వుతూ లేచి, "ఆ ఇక పోనా—పోతే— మరోనాడు ఫ్యాక్టరీ చూడాలి" అన్నాడు.

"సరో—రీ—నా మతి మూడు. ఇల్లు చూడకుండా పోతుంటే నేనూ వూరుకున్నాను. పదపద అంతా చూద్దుగాని" అంటూ తన భవనమంతా చూపించి, ఆనక తోటా, బాటా చూపించాడు మళ్ళీ యిద్దరూ కలిసి లోపల కొచ్చి హాల్లో కూర్చున్నారు.

"ఏవిటో ధర్మం—నీ ధర్మమాని, ఏదో యిలా జీవితం గడుపుతున్నాను ఏవిటో—ఎందుకు బ్రతుకుతున్నానో, ఎప్పుడు ఎలాగ చస్తానో తెలీదు. ఏవిటో ప్రతి జీవి యింతేకదా—యీ ప్రపంచమే యింత"— అన్నాడు రామారావు ధర్మారావువైపు చూస్తూ. ధర్మారావు సాభిప్రాయంగా నవ్వుతూ, "ఏం? అంత వైరాగ్యం తన్నుకొచ్చేసింది పాపం, ఇప్పుడు నీకేం వొచ్చింది తక్కువ—" అన్నాడు.

"ఏవుంది—చూడు—యింతుందా—ఏం వుంది ఏకాకినేకదా. యిదంతా ఎటుపోయేదో—ప్చ్"

"హ్హా—ఏకాకి లేక, ఏకాకిగా కలకాలం బాధపడేకన్నా పోనీ, ఏకాకినో తెచ్చిపెట్టుకుని, యీ ఏకాకిత్వం పోగొట్టుకోరాదూ" అంటూ ధర్మారావు నవ్వాడు.

"ఆ కాకిత్వాలకన్నా, యీ ఏకాకిత్వమే మంచిది" అన్నాడు రామారావు లేచిన ధర్మారావు ననుసరిస్తూ.

(సశేషం)

(గత సంచిక తరువాయి)

ఇంటికివచ్చిన ధర్మారావు ఆరాత్రి తనకీ, రామారావుకీ జరిగిన సంభాషణను మననంచేసుకో వారంభించాడు జన్మశత్రువైన రామారావు ప్రవర్తన అతనికి ఆశ్చర్యాన్నీ, అనుమానాన్నీ కలిగించాయి తెరవెనుక ఏమైనా సంఘటన ఉన్నాయేమో అని ఆలోచిస్తూ పడుకున్నాడు

మర్నాడు రామారావు ధర్మారావుని అసలే కలవనేలేదు మూడోనాడు తెల్లారేసరికల్లా అతని కారు వచ్చి ధర్మారావు యింటిముందు ఆగింది రామారావు హడావుడిగా, కారులోంచి దిగి, లోపలకువస్తూ, "ఊఁ—నీకోసం స్టేషను కెళ్ళాను—మువ్వర్జంటుగా మా ఫ్యాక్టరీ కోసారి రావాలి—ఊఁ—పద— చాలా అర్జంటు" అన్నాడు గాభరాగా ధర్మారావు వింఛున్న చోటునుంచి అంగుళంకూడా కదల్లేదు. 'తెర యిప్పుడిప్పుడే తొలుగుతోంది' అను కున్నాడు.

"ఊఁ పద—ఏమి టాలస్యం—టోపీయేనా—అదిగో కొక్కేన్నుంది—పద మరి నీకోసం పరిగెట్టుకుని వచ్చి చెప్తే వచ్చాను పాబ్బబ్బ—వెధవలు—[illegible] ఎంత దడదడలాడుతోంద్" అన్నాడు గుండెమీద చెయ్యివేసి [illegible] తుంటూ.

"అద్సరే—ఎందుకు" అంటూ ధర్మారావు కుర్చీలో కూర్చున్నాడు

"[illegible] వదవెయ్యా రావుడా అంటూ కూర్చుంటూ [illegible]" అన్నాడు

"చెప్తే గాని రాలేను—రాను" అన్నాడు ధర్మారావు మొత్తాసరిగా.

"అదే—దార్లో చె......"

"[illegible]—గాని రాను"

"[illegible] ఫ్యాక్టరీలో రంగడు [illegible] కట్టుకుని [illegible] అని [illegible] ఉంటాడు. [illegible] మనుకుంటే — అది [illegible] [illegible]స్తాడు. రాత్రి రాత్రి [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]ఇస్తే—నా దవడ [illegible] నిద్రపోవాలి [illegible] [illegible] చెయ్యకపోతే—డబ్బంతా [illegible] ఇప్పుడు పద" అన్నాడు.

ధర్మారావు గొంతు సరిచేసుకున్నాడు.

"మిస్టర్ రామారావ్—నేను [illegible] ఉన్నాను, కాని, ఎవరి చేతిలోనూ కీలుబొమ్మని కాను! [illegible] నీ సంగతి నాకు పూర్తిగా తెలుసు—నా సంగతి నీకూ తెలుసు—అంత తెలిసినా [illegible] అడగడం చేతిది తక్కువని నీకు తెలియదనుకుంటాను—నువ్వు వెళ్ళొచ్చు" అన్నాడు. అతని కళ్ళు [illegible] ఎర్రబడ్డాయి అతని [illegible] కళ్ళు కూడా ఎర్రబడ్డాయి.

"అయితే రావన్నమాటేనా?" అన్నాడు తీవ్రంగా

"రాను!"

"నిన్ను రమ్మంటున్నది—వెనకటి నారాయణ కాదు—రావూ బహద్దూరు రామారావు—తెలుసా"

"తెలుసు—నేను రాను"

"ఐ"—ఎంత పొగరు నీకు—చింతచచ్చినా పర్లే—నిన్నే" అంటూ రామారావు విసవిసా వెళ్ళిపోయాడు

* * *

ధర్మారావు రామారావు వెళ్ళిపోయాక కుర్చీలోంచి లేచాడు "హు—నా సర్వనాశనానికి [illegible] యింకా విడికి చెయ్యాలట—రాస్కెల్—[illegible] చేస్తే" అంటూ బంకెట టోపీ నెత్తిన తగిలించుకుని, మోటారుసైకిలు ఎక్కి బయలుదేరాడు

ఆఫీసుకు చేరుకునేసరికల్లా శంకరం ఎదురొచ్చి, "సార్సార్, రావూబహద్దూరు రామారావుగారి ఫ్యాక్టరీలో [illegible]—మిమ్మల్ని రమ్మని చెప్పివెళ్ళారు" అన్నాడు.

"[illegible]—[illegible] [illegible] కాదుగా!" అన్నాడు ధర్మారావు కుర్చీలో కూర్చుంటూ.

"[illegible]—[illegible] [illegible] [illegible]" అన్నాడు శంకర్ [illegible]

"[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" అన్నాడు [illegible]

"[illegible]" అంటూ శంకర్ [illegible] [illegible] రావూబహద్దూరు రామారావునిగూర్చి ఆలోచిస్తూ ధర్మారావు కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. శంకర్ [illegible] ధర్మారావు [illegible] "[illegible]" అన్నాడు. [illegible] ధర్మారావు [illegible] [illegible] అన్నాడు, శంకర్ [illegible] ఎదురు తిరిగినందువల్ల గుంభనగా [illegible]

[illegible] మనిషి వచ్చి, "[illegible]" అన్నాడు ధర్మారావు [illegible] "[illegible]" నిజమో [illegible] అన్నాడు [illegible] శంకర్ [illegible] వేలేసుకో [illegible]. [illegible] కబురు రాలేదు [illegible] ధర్మారావు యింటికి [illegible].

* * *

[illegible] మరొకటి రాత్రు [illegible] ధర్మారావు [illegible] మీద [illegible] మెది [illegible] "[illegible]" అన్న భీముని మాటలు గుర్తుకువచ్చాయి. [illegible] వళ్ళు వటవటలాడించాడు [illegible] అదే నాటిరాత్రి అతను కర్తవ్యం ఆలోచించి, దానికి ఒక మార్గంగా చిత్రించాడు.

నాటిరాత్రి ధర్మారావు యింట్లో చోరుడు జొరబడ్డాడు. [illegible] ముందే పసిగట్టడం వల్ల ధర్మారావు [illegible], అతన్ని నేర్పుగా పట్టుకున్నాడు.

"ఎవరు నువ్వు?" అన్నాడు గద్దించి

"నాకు తెలియదు" అన్నాడా వ్యక్తి [illegible]. వెనువెంట, "బాబూ, నన్ను క్షమించండి" అంటూ అతని పొట్టలో బలంగాతన్ని పారిపోయాడు అసలే కొన్నరు వ్యాధితో బాధపడుతున్న ధర్మారావు తా దెబ్బ గొడ్డలిపెట్టయి విలవిల్లాడిపోయాడు.

తెల్లారకుండానే, యీ వార్త వూరు వూరంతా పొక్కిపోయింది ధర్మారావు ఆ మర్నాడు కలుపెట్టి, కర్తవ్యం ఆలోచించసాగాడు గత సంఘటనలను తలచుకొన్నకొద్దీ, అతని మనస్సు ప్రతీకారాగ్నితో భగభగలాడసాగింది దానికి ఆజ్యం పోసినట్లు ఆరాత్రి అతనిమీద మరో హత్యా విఫలప్రయత్నం జరిగింది

* * *

ఇలా యింకో రాత్రి అయ్యి తెల్లవారింది ధర్మారావు చక చకా కాలకృత్యాలు తీర్చుకుని, మోటారు సైకిలుఎక్కి, సర్రున రామారావుయింటికి వెళ్ళాడు. మేడమీదనుంచి, లోపలకొస్తున్న ధర్మారావుని చూసి రామారావు ఆశ్చర్యపోయి, తేరుకుంటూ, మెట్లుదిగి, అతనికి ఎదురుగావెళ్ళి, "ఆ—ఆ—రావోయ్—కూర్చో—నేనే ఒద్దామంటే కుదరటం లేదు. ఈ గొడవల్లో—ఏప్పీ—విశేషాలు" అంటూ [illegible] కూర్చున్నాడు ధర్మారావు వేరే సోఫాలో కూర్చుంటూ, "ఆ, ఏ వున్నాయి, విశేషాలు, ఏవన్నా వుంటాయని వచ్చాను" అన్నాడు అతనికేసి తీక్షణంగా చూస్తూ.

"ఆ—అన్నట్టు మొన్నీమధ్య నీమీద ఏదో హత్యాప్రయత్నం జరిగినట్టు విన్నాను—ఎవడా [illegible]" అన్నాడు రామారావు ధర్మారావు చిన్నగా నవ్వాడు.

"[illegible]—ఎవడో తెలీదుగానీ, ఆ ఘోలు ఏ [illegible] వచ్చాడో తెలుసు" అన్నాడు

"[illegible]" అన్నాడు రామారావు అంతకన్నా [illegible]

"అన్నట్టు—నీ ప్రోగ్రాం ఏవిటి?" అన్నాడు ధర్మారావు. [illegible] వింఛుంటూ

"[illegible] గావేటి? — పదింటికి మిల్లుకు [illegible]"

"[illegible] యీ రాత్రికి ఎవర్ని పంపుతావు [illegible]" అన్నాడు ధర్మారావు నిశితంగా చూస్తూ.

"[illegible]—పంపడవేవిటి" అన్నాడు రామారావు తాడిపెత్తు [illegible]

"[illegible]—అసలే రక్తపు [illegible]" అన్నాడు ధర్మారావు [illegible] కూర్చుంటూ. రామారావుకూడా యాంత్రికంగా కూర్చున్నాడు

"ఆ — విను" అంటూ ధర్మారావు ప్రారంభించాడు

"—మొన్న మనిషి, అటు మొన్న యింకోటి, తర్వాత పాముా, కుక్కా, తేలూ, జెర్రీ, ఎలకా, యివన్నీ పంపి నా ప్రాణం తియ్యాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నది నువ్వని నాకు తెలియదనుకుంటావనుకోలేదు ఇక పోతే—నేను ఓ విషయం చెప్పడానికి వచ్చా—ఆగు—మధ్యలో మాట్లాడక—నాకు తిక్క రేగిందంటే—రే పీపాటికి జైల్లో వుంటావు తర్వాత ఎక్కడుంటావో నాకన్నా నీకే ఎక్కువ తెలుసు—జాగ్రత్తగా వుండు." అన్నాడు కోపాన్ని అణుచుకుంటూ

—38వ పేజీ చూడండి

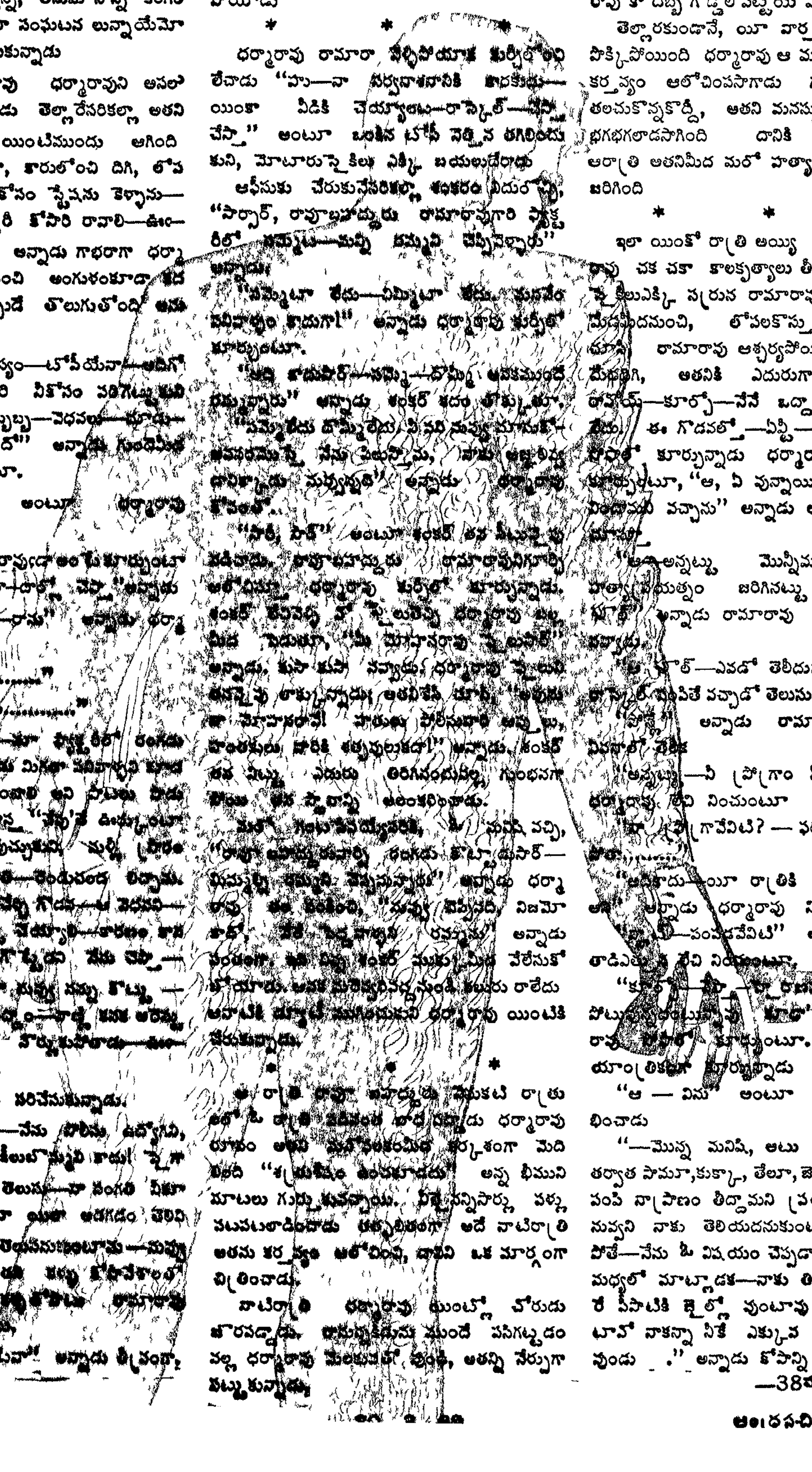

చిన్నపిల్లల ప్రశ్నోత్తరాలు

1. ప్రపంచపు జనాభా ఎంత ?

2. ఏ మిఠాయిలు మీకు మీ సొమ్ము విలువనిస్తాయి ?

నైజామ్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీ లిమిటెడ్,
హైదరాబాదు (ఎ.పి.)

NSZ-1310 TG

అందమైన షాంపూ...
రామణీయమైన కురులు — ఈ రెండూ
మీకు పామొలివ్‌లో లభించును!

పామొలివ్ షాంపూ మేలురకము కొబ్బరి నూనె చేర్పబడిన ప్రఖ్యాతిగాంచిన మిశ్రమము. అందుచేత దానిలో సమృద్ధియగు నురుగు ఆరోగ్యకరమగు కేశములను పెంపొందించు శక్తి గలదు. పామొలివ్ చుండ్రును పోగొట్టి కేశములను శుభ్రపరచును. అది మీకు ఆహ్లాదకరమును చేకూర్చి, ఆరోగ్యకరముగు కేశములు పెరుగుటకు తోడ్పడును. అధునిక భారత స్త్రీలు తమ శిరోజములు మనోహరముగా నిగనిగలాడుచు వత్తుగనూ మృదువుగా నుండుటచే పామొలివ్‌కు ప్రాముఖ్యత నిత్తురు.

పామొలివ్ యొక్క సమృద్ధియగు నురుగు పొడుగాటి కేశములకు అందము చేకూర్చును

ధ్యేయం

26వ పేజీ తరువాయి

ఆ మాట వింటూనే రావూ బహద్దూరు రామా రావు నర్రున తాచుపాములా లేచి, "నా యింటి కొచ్చి, తీరుబడిగా కూర్చుని, నామీదే ఎగుర్తావా— నారాయణంటే ఏవిటో మర్చిపోయావా — నాకు, కుటుంబాలంటేనే లెఖ్ఖలేదు. ఇక నువ్వు ఒక్కడివో లెఖ్ఖా—రేపీపాటికి నిచ్చిపోతావు—ఖబడ్దార్— అసలు యిక్కడే నిన్ను చంపినా, నన్ను ఎవరేం చేస్తారు" అంటూ వుద్రేకంతో ముందుకు అడుగు వేయబోయాడు. ధర్మారావు టక్కున సోఫామీంచి ఎగిరి, పటకాలోంచి పిస్తలుతీసి,"ఇదిగో యిది— నన్ను రక్షించేది—మర్యాదగా వెనక్కుపో" అంటూ అరిచాడు. రామారావు చేతులెత్తి వెనక్కు నడవ సాగాడు. పిస్తలు చూపిస్తూ, ధర్మారావు తప్పించుకుని ఎలాగో బయటపడ్డాడు. ఇంటికి చేరగానే అతనిరక్తం వుడికి కోపోద్రేకాన్ని కలిగించింది. వెంటనే నర్రున ఆఫీసుకువెళ్ళి ఓ దస్తాడు కాగితాలు ముందుపెట్టుకుని ఏదో రాయసాగాడు. ఇంతలో శంకర్ వచ్చి కుతూహలంగా తొంగిచూడ బోయి, చూడలేక, తన కుర్చీలో కూర్చుని కనపడక పోయినా, ఓరకంటితో చూడసాగాడు. ధర్మారావు రాత ఆపి, అతనికేసి చూసి చిరునవ్వు నవ్వాడు.

"ఏమిటిసార్—ధడామడా రాసేస్తున్నారు" అన్నాడు శంకర్ ఆ నవ్వునిఆస్కారంగా చూసుకుని, తీసుకుని.

"ధడామడానా—మోహన్ హత్యకేసు—హంతకుడు దొరికాడు."

ఆ మాటలు వింటూనే శంకర్‌ముఖం నల్లబడిపోయింది." "ఎవరుసార్—" అన్నాడు నూతిలోంచి మాట్లాడినట్టు.

ధర్మారావు కాగితాలమీద బరువు పెడుతూ, "ఎందుకు తొందర—నీ చేతో నువ్వే పట్టుకుందు గాని" అన్నాడు. శంకర్ మౌనంగా తల ఆడించాడు.

"హంతకుడిపేరు చెప్తే టక్కున నీ గుండె ఆగిపోతుంది. అలా అవకుండా వుండడానికి ఈ రెండురోజులూ కొంచెం ట్రైనింగు యివ్వు" అన్నాడు ధర్మారావు శంకర్‌కేసి చూసి నవ్వుతూ. శంకర్ కూడా ఆ నవ్వులో తనపాలు నిర్జీవంగా కలిపాడు.

* * *

ఆరాత్రి ధర్మారావు తను రాసిన కాగితాలను భద్రంగా యింటికి తెచ్చుకుని పర్యవేక్షణ ప్రారంభించాడు. అతని మనస్సులో ఆలోచనలు, సముద్ర తరంగాల్లా ఒక దాని నొకటి చేరి, ఢీకొని, వికసువు తున్నాయి. చేయబోతున్నపని న్యాయసమ్మతమా, న్యాయవిరుద్ధమా అని అతని మనస్సు ఊయలలా ఊగసాగింది.

రాసినదంతా మళ్ళీ చదివి, కుర్చీలో వెనక్కువాలి కళ్ళు మూసుకున్నాడు. అతనికళ్ళ ఎదురుగా రావూ బహద్దూరు దీనమ్మైన రూపం సాక్ష్యం చేసింది. ధర్మారావు నుదురు పట్టుకుని రెండు క్షణాలు ఆలోచించి, రాసిన కాగితాలను నలిపి పారేశాడు. ఇంతలో తన భార్యా, పిల్లలూ, తల్లీ గుర్తుకు వచ్చారు. ధర్మారావు శరీరం కోపంతో వేడెక్కింది. "వీల్లేదు" అని అరుస్తూ, ఆ కాగితాలను నులిపిలు

తీసి, సరిచేసి, ఫైలులోపెట్టి తలుపువేసి, జవాను వీరయ్యని హెచ్చరించి, నిద్రకి ఉపక్రమించాడు. కానీ, అది చాతకానివిద్యే, గంటలు లెక్కపెడుతూ కాలం గడపసాగాడు గడియారం నాలుగు గంటలు కొట్టింది. 'హమ్మయ్య' అనుకున్నాడు. గత సంఘటనలను మననం చేసుకుంటుండగా, చిన్నగా కునుకు పట్టింది. ఇంతలో "బాబోయ్! యాయ్ యవరది" అన్న వెర్రికేకలు వినిపించాయి. ధర్మారావు లేచి గమ్మున తలుపు తియ్యబోయి, అంతలో వెనక్కివెళ్ళి, పిస్టలు తీసుకుని తలుపు నెమ్మదిగా తీసి, వెక్కు ఎగిరి నించున్నాడు. అతని చేతిలో పిస్టలు చూడంగానే ఒక ఆకారం రివ్వున పారిపోయింది. "కాల్చండి బాబూ, కాళ్ళమీద" అన్నాడు లేవలేక వీరయ్య ధర్మారావు చిరునవ్వు నవ్వుకుని, వీరయ్య కట్లు విప్పదీశాడు. "ఎవరోబాబూ, మరీ మరీ ఆనాటి కానాటికి మీమీద ప్రయోగాలు ఎక్కువై పోతున్నాయి—" అన్నాడు వీరయ్య ఒళ్ళు విరుచుకుంటూ. ధర్మారావు తలపంకించి, లోపలకు వెళ్ళిపోయాడు. మరో గంటన్నర ఆయ్యేసరికల్లా తెలతెలవారసాగింది. ఇక నిద్రపట్టక, ధర్మారావు బద్ధకంగా ఒళ్ళు విరుచుకుని వీధి గుమ్మంవైపు వచ్చాడు.

అప్పుడే గేటు తీసుకుని లోనికి రాబోతున్న శంకరం, "గుడ్మార్నింగ్సార్" అన్నాడు. "వ్హా—రారా—ఏప్టి—పొద్దున్నే విజయం చేశావు—కూర్చో అలా" అంటూ కుర్చీ యిసింటా లాగి తను మరో కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. రెండు నిముషాలు గడిచాయి. ఈ లోగా శంకరం తన రెండు చేతివేళ్ళనూ యిరవైసార్లు లెక్క వేసుకున్నాడు ఏం చెయ్యాలో తోచక

"ఏహోయ్! ఏం, పనుండొచ్చావ్ ..." అన్నాడు ధర్మారావు విషయం పసిగట్టి

"ఎబ్బె—ఏంలేద్సార్—మార్నింగ్వాక్కి వెళ్ళా—వచ్చేదారికదా అని వచ్చాసార్—" అన్నాడు.

మరో రెండు నిముషాలు మౌనంగా గడిచాయి. "ఏంసార్—హంతకుడిపేరు చెప్పండిసార్—మీరు దాస్తున్నకొద్దీ కుతూహలం ఎక్కువౌతోంది" అన్నాడుచేతివేళ్ళనుఅల్లల్లాడిస్తూ ధర్మారావునవ్వాడు

"తినబోతూ రుచెందుకు—ఆఫీసులో ఎలాగా తెలుస్తుందిగా. నువ్వే పట్టుకుందుగాని—" అన్నాడు. శంకర్ యింకేమీ మాట్లాడలేక మరో నిముషం అలాగే కూర్చుని, ఆనక, "నే వొస్తాసార్" అంటూ వెళ్ళిపోయాడు. ధర్మారావు అతను వెళ్ళినతర్వాత చిన్నగా నవ్వుకున్నాడు

* * *

ధర్మారావు స్టేషనుకు చేరేసరికల్లా శంకర్ చిరునవ్వుతో ఆహ్వానించాడు. "జీప్ రెడీనా" అన్నాడు ధర్మారావు. "హా ఎవ్వ్రడీసార్" అన్నాడు శంకర్ హుషారుగా

"అయితే రా పోదాం" అంటూ ధర్మారావు జీపువైపు నడిచాడు. ఇద్దరూ జీపు ఎక్కారు. ధర్మారావు జీపు స్టార్టుచేశాడు. జీపు మనుష్యుదుల్ని తప్పించుకుని, రోడ్డు కొలుస్తూ, మలుపులు ఒప్పుకుంటూ సాగిపోతోంది. జీపు ఓచోటికి వచ్చేసరికల్లా, "హ్యాయ్—అయితే మీ ఉద్దేశ్యంలో రావూ బహద్దురు రామారావుగారా హంతకుడు?"అంటూ కేకపెట్టాడు శంకర్.

"అన్నమాట" అంటూ ధర్మారావు బ్రేకువేసి, హారన్ మోగించాడు. జవాను వచ్చి గేటు తెరిచాడు. బాల్కనీలోంచి జీపుని చూసిన రామారావు గంగవెర్రులు ఎత్తాడు. గమ్మున డ్రాయరులోవున్న పిస్టలు తీసి జేబులో వేసుకుంటూ, మేడదిగి వాళ్ళకి ఎదురువెళ్తూ, గమ్మున పిస్టలు బయటకుతీసి, "చేతులెత్తండి" అంటూ అరిచాడు. శంకర్ బిత్తరపడుతూ గమ్మున చేతులెత్తాడు. ధర్మారావు ఫక్కున నవ్వుతూ, "ఎందుకలా గొంతు చించుకుంటారు? మేం ఒచ్చింది పెద్దపనిమీద కాదు" అన్నాడు. రామారావు అనుమానంగా చూస్తూ, "అలా కూర్చోండి" అన్నాడు తనో సోఫాలో కూర్చుంటూ. ధర్మారావు తన పిస్టలు తీసి టేబులుమీద పడేస్తూ, "ఊ—యిప్పుడు నీకు అనుమానం తీరిందా? తిన్నగా కూర్చోవయ్యా"అన్నాడు. రావూ బహద్దురు సోఫాలో తిన్నగా కూర్చుంటూ, "ఆ—యింతకి, మీ రొచ్చిన పని" అన్నాడు.

"మిమ్మల్ని కొన్ని ప్రశ్న లడగాలి—మోహన్ హత్య గావించబడినరోజు మీరు ఎక్కడున్నారు" అన్నాడు. ఆ మాటలు వింటూనే, రామారావు చిన్నగా నవ్వి, ఆనక ఉరుము ఉరిమినట్లు నవ్వి, గర్జించి, తర్వాత గాండ్రిస్తూ—"ఇంకా నయమే, ఆన్సర్లు రాసివ్వమన్నారుకాదు. ఇదేం—పచ్చిపులును రావయ్య వీధిబడి అనుకున్నావా" అన్నాడు లేచి నించుంటూ.

"హైరాణపడకండి —కూర్చోండి—మాట్లాడుకోడమేగా—ఆ— మీరు—ఇంకా యింకా చిక్కులు కొని తెచ్చుకోకుండా, యిప్పుడు మా ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్తే—ఉభయత్రా మంచిది" అన్నాడు ధర్మారావు శంకర్ టెన్నీసు ప్రేక్షకుడిలా టకటక మెడ తిప్పుతూ, యిరు ప్రక్కలా చూడసాగాడు.

"నే చెప్పన్—మీ కసలు నన్నడిగే—నాయింటికి వచ్చే హక్కు ఎక్కడిది? ఏవిటీ దౌర్జన్యం—నేను మీకేం చెప్పను—మీరు వెళ్ళచ్చు—నా లాయరు ఎడ్రను యిస్తాను— కావలసొస్తే—" అంటూ అరిచాడు.

"నో—మీ దగ్గరే వుంచుకోండి—ఆ మళ్ళీ చెపుతున్నా—మీ మంచికే—ఆఖరిసారి" అంటూ ధర్మారావు లేచాడు. రామారావు తల గిర్రున తిప్పి తను చెప్పనని తెలియజేశాడు. టేబులుమీదనున్న పిస్టలు తీసి బెల్టుకి పెట్టుకుంటూ, "అయితే చెప్పనట్టేగా" అన్నాడు.

"చెప్పన్—ఇకమీద ఒక్క అక్షరం మాట్లాడ్డానికైనా నేను లాయర్ని సంప్రదించాలి" అన్నాడు రామారావు

"ఐతే వస్తాం" అంటూ ధర్మారావు చక చకా బయటకు వచ్చాడు శంకరం అతన్ని అనుసరించాడు. ఇద్దరూ జీపు ఎక్కారు. జీపు బయలు దేరింది.

"ఐతే సార్, ఇతనే హంతకుడంటారా?" అన్నాడు శంకర్ ఆత్రంగా

"అనటంలేదు. కానీ అనడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాను. పము తేహో చోటుంటే అనుమానం వేరే చోట వుంటుందని అనవే అన్నారుగా—తప్పయితే అవ్వచ్చు" అన్నాడు ధర్మారావు.

జీపు తిరిగి గమ్యస్థానం చేరుకుంది. అనాడే ధర్మారావు తను రాసిన కాగితాలతోపాటు, తనకు దర్యాప్తుకు తగు అవకాశం యివ్వవలసింది అంటూ పై అధికారులకు రాశాడు. (సశేషం)

పండిత
డి గోపాలాచార్యులవారి
జీవామృతం
ఆరోగ్యానికి బలానికి
ఆయుర్వేదాశ్రమం
(ప్రైవేట్)లిమిటెడ్
మదరాసు-17

డాక్టర్ వృత్తి చేయండి!
ఇంటిలో విరామంగా కూర్చొని వుండేప్పుడు. పోస్టల్ ట్యూషన్ద్వారా, హోమియోపతి చదువుకొని, గవర్నమెంటురిజిస్టర్డు కాలేజిద్వారా డిప్లొమా పొందండి. ప్రాస్పెక్టస్ ఉచితము.
వివరములకు వెంటనే వ్రాయండి.
INDIAN
HOMOEOPATHIC
COLLEGE
(APW) JULLUNDUR CITY

శ్రీబాలాంజనేయ ప్రశ్న
సంతానము, రోగములు, గ్రహబాధలు, వివాహం, పారిపోయిన పశువులు, మనుష్యులయొక్క ఆచూకీ, దొంగిలింగిన సొమ్ము, వీడిపోయినభార్య మొదలగు కోరిన 5 ప్రశ్నలకు వెంటనే వ్రాసి పంపగలము. రూ 2 ఎం.ఓ. చేయండి. నెలలవారీగా 12 నెలలకు 1 సంవత్సరం జాతకము రూ 2. పూర్తి పేరు, జాబు వ్రాసిన టైము తెలిపిన చాలును.
హనుమాన్ జ్యోతిషాలయము,
10వ లైను, అరండల్ పేట, గుంటూరు2.

మంచి పుస్తకాలు
జీవిత రహస్యాలు - మీ దాంపత్యసుఖానికి అనేక కామ సూత్రాలు:-...... రూ 3-50
యువతి:- స్త్రీలను గురించి అనేక కుతూహల విషయాలు ...... రూ 3 50
సంతానము - గర్భనిరోధానికి 60 నవీన సులభ మార్గాలు .... రూ 3 50
ఉమ్మక రహస్యాలు - వ్యాపారంలో లక్షలు సంపాదించే అనేక కొత్తదారులు రూ 6-00
ఉద్యోగదర్శిని - మనదేశంలోని అన్నిరకాల ఉద్యోగాలు, అర్హతలు, పొందే మార్గాలు రూ 5 00
ఆత్మజ్ఞానము - శరీరానంతరం ఆత్మను గురించిన నవీన శాస్త్ర పరిశోధనలు. రూ 2-50
పోష్టు ఖర్చులుచితం క్రింది ఎడ్రస్సుకు వ్రాస్తే వి పి పోస్టుద్వారా మీయింటికి పంపబడును
దేశసేవ ప్రచురణలు, ఏలూరు, ఆంధ్ర.